

kijkwijzers

*bij de beoordelingscriteria van de vakken in het
plannings- en evaluatieformulier*

Inleiding

Eén van de doelen waar de a.s. leraar tijdens het werkplekleren werkt, is het geven van kwalitatief goede lessen voor alle vakgebieden. Op de bijlage bij het plannings- en evaluatieformulier zijn voor alle vakken beoordelingscriteria geformuleerd. Voor een aantal vakken zijn kijkwijzers toegevoegd, die een toelichting geven op de beoordelingscriteria.

Inhoud

Nederlands – begrijpend lezen.....	2
Nederlands – spelling	4
Nederlands – taal	6
Aardrijkskunde	8
Geschiedenis	11
Natuur en techniek.....	15
Schrijven	17
Beeldende vorming	18
Bewegingsonderwijs.....	21

Nederlands – begrijpend lezen

Jaar 1

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar kan een methodeles geven en volgt de instructie en opbouw van de handleiding of sluit aan bij de gevolgde methodiek (bijvoorbeeld close reading of interactief voorlezen).
2. De a.s. leraar kan leerlingen enthousiasmeren over de inhoud van de tekst en formuleert een inhoudelijk lees/luisterdoel.
3. De a.s. leraar brengt voorkennis aan zodat alle leerlingen betrokken zijn op de inhoud van de tekst/het prentenboek.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 1 beschikbaar.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar weet dat de kwaliteit van de tekst invloed heeft op de leesmotivatie en kiest daarom voor een prentenboek met een rijke tekst.
2. De a.s. leraar past tijdens het lezen de techniek van het hardop denken toe en geeft de leerlingen inzicht in de verbanden van de tekst.
3. De a.s. leraar bevordert door interactie de mondelinge taalvaardigheid en het nadenken over teksten.

Kijkwijzer

Algemeen

De tekst is authentiek en in zijn oorspronkelijke vorm. Dat betekent dat de auteur zijn volle taalrijkdom heeft ingezet en dat de tekst niet is aangepast voor didactische doeleinden. Het thema van de tekst is relevant en van belang voor het echte leven en de echte wereld. De tekst leent zich tot verdieping of verbreding binnen hetzelfde thema.

Structuur

Er is een elementaire tekst – of verhaalstructuur aanwezig: de auteur stelt een vraag of wekt vragen op, creëert een uitdaging, wekt interesse van de lezer en laat mogelijke oplossingen zien. De verschillende onderdelen van de tekst worden met elkaar verbonden en er is een samenhang merkbaar. Illustraties en andere visuele ondersteuning ondersteunen de tekst en kunnen het tekstbegrip bevorderen.

Taal

De auteur legt veel variatie in zijn taalgebruik. Daardoor is de tekst aantrekkelijk en uitnodigend om te lezen. De tekst is beeldend geschreven: figuurlijk taalgebruik, vergelijkingen, ... De tekst motiveert om je eigen beeld te creëren. Het taalgebruik van de tekst is natuurlijk: er is een evenwicht tussen formeel en informeel taalgebruik. De tekst bevat een gevarieerde woordenschat. In de tekst is er een evenwicht tussen laag- en hoogfrequente woorden.

Kijkwijzer kenmerken hardop denken:

De leerkracht onderbreekt af en toe het (voor) lezen door hardop denkend voor te doen (modeling) welke strategie de leerkracht zelf gebruikt om de tekst te begrijpen en hoe zij betekenis verleent aan de tekst.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar kan een methodeles verrijken, door het kiezen van een rijke tekst of een betekenisvollere verwerking zoals een gesprek of schrijfpodricht.
2. De a.s. leraar modelt de leesstrategieën (vragen stellen, samenvatten, etc.) die passend zijn bij het inhoudelijke doel en het thema van de tekst. Hij maakt daarbij gebruik van het GRRIM
3. De a.s. leraar weet dat lezen, spreken en schrijven elkaar versterken en gebruikt dit afwisselend in verschillende fasen van de les.

Kijkwijzer

Modeling

De a.s. leraar laat hardop denkend (modelend) zien hoe hij een stukje van de tekst leest en gebruik maakt van meerdere leesstrategieën.

GRRIM

(Gradual Release of Responsibility Instruction Model, of wel: Ik-, wij-, jullie- en jij-fasen)

De a.s. leraar maakt in de instructie duidelijk gebruik van de ik-, wij-, jullie- en jij-fasen en zet diverse werkvormen in die passen bij de verschillende fasen.

Doel

De a.s. leraar formuleert een lesdoel dat voorkomt uit de inhoud van de tekst en weet daarbij de leesstrategieën als middel en als doel aan te bieden en kiest een passende verwerkingsvorm.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar leest hardop denkend voor en betreft de leerlingen hierbij door het toepassen van het GRRIM-model.
2. De a.s. leraar werkt aan dieper begrip door het kiezen van een betekenisvolle verwerkingsopdracht zoals bijvoorbeeld de verteltafel of het naspelen van het verhaal.
3. De a.s. leraar biedt passende ondersteuning op zorgniveau 3 zodat alle leerlingen succesvol kunnen deelnemen aan de les begrijpend luisteren/lezen. Denk aan preteaching op het gebied van verhaalbegrip of woordenschat.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 beschikbaar.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar biedt door bijvoorbeeld het GRRIM-model of preteaching passende ondersteuning aan alle leerlingen.
2. De a.s. leraar werkt aan dieper begrip door het kiezen van een betekenisvolle verwerkingsopdracht (schrijven of spreken).
3. De a.s. leraar bevordert het duurzaam leren door meerdere taaldomeinen te integreren.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 beschikbaar.

Nederlands – spelling

Jaar 1

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar volgt de handleiding en geeft zelf een passende instructie. De digibordsoftware wordt gebruikt als ondersteuning en niet als vervanging van de instructie door de leerkracht.
2. De a.s. leraar gebruikt tijdens zijn instructie de terminologie die past bij de methode.
3. De a.s. leraar spreekt en schrijft in correct Nederlands.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 1 beschikbaar.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar kent de ontwikkelingslijn beginnende geletterdheid en werkt doelgericht aan één of meerdere (tussen)doelen.
2. De a.s. leraar maakt de doelen betekenisvol door te werken binnen een rijk thema waarin de taalvaardigheden van de leerlingen gestimuleerd worden.
3. De a.s. leraar kent de leesvoorwaarden en werkt binnen een les aan auditieve en visuele vaardigheden

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 2 jongere kind beschikbaar.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar kent de leerlijn spelling en gebruikt passende didactiek tijdens de instructiefase (zie kijkwijzer).
2. De a.s. leraar kent de spellingcategorieën en kiest passende instructieprincipes. (zie kijkwijzer)
3. De a.s. leraar verrijkt de les door de les betekenisvol te maken, bijvoorbeeld door gebruik te maken van schrijfo opdrachten die passen bij het thema of bij de zaakvakken.

Kijkwijzer

Spellingcategorieën

De a.s. leraar kent en gebruikt de benamingen van de spellingcategorieën zoals de gebruikte methode deze aanbiedt.

Spellingstrategieën

De a.s. leraar kent en gebruikt de verschillende spellingstrategieën vanuit Huizenga (2020) zoals: Fonologiestrategie (luisterstrategie), woordbeeldstrategie (inprenting), regelstrategie (spellingregels), analogiestrategie (vergelijkingsstrategie) en hulpstrategie (ezelsbruggetjes).

Instructieprincipes

De a.s. leraar kan tijdens de instructie een of meerdere passende instructieprincipes vanuit Huizenga (2020) gebruiken zoals: Visuele inprenting, analogie, regelstrategie.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar kent de ontwikkelingslijn en de tussendoelen beginnende geletterdheid en werkt doelgericht aan één of meerdere (tussen)doelen.
2. De a.s. leraar kent de leesvoorwaarden en kan auditieve en visuele deelvaardigheden aan elkaar verbinden zodat er zintuigelijk rijk geleerd wordt.
3. De a.s. leraar biedt passende ondersteuning zodat alle leerlingen succesvol kunnen deelnemen aan de les. De a.s. leraar zorgt voor herhaling en verdieping van de doelen tijdens spelactiviteiten.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Jaar 3 OK

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar laat zien dat hij de passende didactiek gebruikt.
2. De a.s. leraar staat merkbaar boven de leerstof, kent de leerlijn en gebruikt de terminologie van de methode.
3. De a.s. leraar kan passende ondersteuning bieden, bijvoorbeeld door het geven van verlengde instructie, aan spellingzwakke leerling op zorgniveau 2 en 3.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Nederlands – taal

Jaar 1

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar volgt de handleiding en geeft een passende instructie. De digibordsoftware wordt gebruikt als ondersteuning.
2. De a.s. leraar bevordert door interactie de mondelinge taalvaardigheid van alle leerlingen.
3. De a.s. leraar spreekt en schrijft in correct Nederlands.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 1 beschikbaar.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar bevordert de mondelinge taalvaardigheid van de leerlingen door het creëren van een passend taalaanbod; begrijpelijk en net boven het niveau van de leerlingen.
2. De a.s. leraar kiest voor een werkvorm waarin er veel taalruimte geboden wordt aan alle leerlingen.
3. De a.s. leraar geeft gerichte feedback waarin de taalproductie van de leerlingen gestimuleerd wordt. De a.s. leraar vraagt bij een antwoord van een leerling door de denkontwikkeling te stimuleren.

Kijkwijzer

Taalruimte

De a.s. leraar schept beurtruimte en creëert een uitnodigende sfeer (hij beperkt eigen beurtruimte, geeft minimale responsen en accepteert stiltes en maakt afspraken over de beurtprocedures).

Beurtstimulatie

De a.s. leraar stimuleert bewust en tijdig de beurtruimte voor minder taalvaardige en/of stille leerlingen.

Niveau

De a.s. leraar stemt af op het taalontwikkelingsniveau van leerlingen in spreektempo, woordkeus en zinslengte.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar laat zien dat hij de didactiek van de verschillende taaldomeinen beheerst en toont dit aan door zijn didactische keuzes te onderbouwen.
2. De a.s. leraar verrijkt de taalles door de integratie van de taaldomeinen. Spreken, schrijven en lezen worden zoveel mogelijk in elke taalles ingezet.
3. De a.s. leraar beschikt over goede leerkrachtvaardigheden: hij bevordert de taalontwikkeling van de kinderen door het geven van gerichte feedback, het stimuleren van de taalproductie en het creëren van een passend taalaanbod.

Kijkwijzer

Taalruimte

De a.s. leraar schept beurtruimte en creëert een uitnodigende sfeer (hij beperkt eigen beurtruimte, geeft minimale responsen en accepteert stiltes en maakt afspraken over de beurtprocedures).

Beurtstimulatie

De a.s. leraar stimuleert bewust en tijdig de beurtruimte voor minder taalvaardige en/of stille leerlingen.

Niveau

De a.s. leraar stemt af op het taalontwikkelingsniveau van leerlingen in spreektempo, woordkeus en zinslengte.

Feedback

De a.s. leraar verbetert en/of vult taalvormen van leerlingen aan. Vraagt om verheldering. Verifieert zijn/haar interpretatie, vat samen en bevestigt en stimuleert verbaal en non-verbaal leerlingen.

Woordenschat

De a.s. leraar biedt nieuwe woorden aan en creëert daartoe kansen of grijpt kansen aan om de woordenschat uit te breiden.

Initiatief

De a.s. leraar stimuleert het onderwerpsinitiatief van leerlingen door leerlingen vooraf te laten nadenken over een gespreksonderwerp en door tweetalgesprekjes in te zetten.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar zorgt voor een taalrijke omgeving waarin kinderen met en van elkaar taal leren; er is veel ruimte voor interactie, er wordt veel gelezen en veel geschreven.
2. De a.s. leraar biedt passende ondersteuning aan taalzwakkere of taalsterke leerlingen door gerichte instructie op herhaling of verdieping van de leerstof. Hij kiest zoveel mogelijk voor speelse werkvormen.
3. De a.s. leraar beschikt over goede leerkrachtvaardigheden: hij bevordert de taalontwikkeling van de kinderen door het geven van gerichte feedback, het stimuleren van de taalproductie en het creëren van een passend taalaanbod.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar zorgt voor een taalrijke omgeving waarin kinderen met en van elkaar taal leren; er is veel ruimte voor interactie, er wordt veel gelezen en veel geschreven.
2. De a.s. leraar biedt passende ondersteuning aan taalzwakkere of taalsterke leerlingen door gerichte instructie op herhaling of verdieping van de leerstof.
3. De a.s. leraar beschikt over goede leerkrachtvaardigheden: hij bevordert de taalontwikkeling van de kinderen door het geven van gerichte feedback, het stimuleren van de taalproductie en het creëren van een passend taalaanbod.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Aardrijkskunde

Jaar 1

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar vormt *het geografisch wereldbeeld* van kinderen en geeft daar invulling aan door het behandelen van een actueel ruimtelijk vraagstuk dichtbij of ver weg. De aanstaande leraar past dit toe door het voeren van een leergesprek met de kinderen.
2. De a.s. leraar stimuleert *ruimtelijke oriëntatie* bij kinderen door het uitvoeren van een bestaande ruimtelijke activiteit waarbij kinderen zich optimaal oriënteren in een werkelijke ruimte, verkleinde ruimte of een tweedimensionale ruimte. Hierbij maakt de aanstaande leraar de keus voor voorbereidende kaartvaardigheden, aanvankelijk kaartlezen of voortgezette kaartvaardigheden.
3. De a.s. leraar is in staat de drie kernvragen vanuit de *bouwstenen* voor een goede aardrijkskundeles 'Wat? Waar? Waarom daar?' te ontdekken in een methodeles. De aanstaande leraar voert de methodeles uit en legt bij de uitvoering nadruk op de drie kernvragen.

Kijkwijzer

Criterion 1

- De a.s. leraar laat bronmateriaal over het actuele ruimtelijk vraagstuk zien en betreft dit bij de het leergesprek.
- De a.s. leraar stelt aan het begin van het leergesprek minimaal één geografische vraag waar tijdens het gesprek afdoende antwoord op komt. Het antwoord op de vraag vormt het doel van het gesprek.
- De a.s. leraar voert het leergesprek op het niveau van de doelgroep en zorgt voor zoveel mogelijk interactie met en tussen de leerlingen.

Criterion 2

- De a.s. leraar formuleert een helder doel waarin ruimtelijke oriëntatie verwerkt is.
- De a.s. leraar maakt gebruik van plattegronden en / of kaarten. Deze worden gedurende de activiteit intensief gebruikt door leerlingen.
- De a.s. leraar sluit aan op het niveau van de leerlingen en zorgt dat de betrokkenheid groot is.

Criterion 3

- De a.s. leraar kiest een methodeles die aansluit bij het thema waar de doelgroep zich op dat moment in verdiept.
- De a.s. leraar formuleert een helder doel voor deze methodeles en zorgt dat dit doel aan het eind van de methodeles behaald is.
- De a.s. leraar geeft tijdens het uitvoeren van de methodeles de drie aardrijkskundige kernvragen 'Wat? Waar? En Waarom daar?' overtuigend aandacht.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar vormt *het geografisch wereldbeeld* van kinderen en geeft daar invulling aan door het behandelen van een actueel geografisch vraagstuk dichtbij of ver weg. De aanstaande leraar past dit toe door het voeren van een leergesprek en het uitvoeren van een verwerkingsopdracht met de kinderen.
2. De a.s. leraar stimuleert *ruimtelijke oriëntatie* bij kinderen door het ontwerpen van een activiteit waarbij kinderen zich optimaal oriënteren in een werkelijke ruimte, verkleinde ruimte of een tweedimensionale ruimte. Hierbij maakt de aanstaande leraar de keus uit voorbereidende kaartvaardigheden of aanvankelijk kaartlezen (Blankman 2020). De aanstaande leraar voert de zelfontworpen activiteit uit.
3. De a.s. leraar is in staat de *bouwstenen* voor een goede aardrijkskundeles toe te passen in een activiteit zodat een verrijkte activiteit ontstaat. De aanstaande leraar voert de activiteit uit en legt bij de uitvoering nadruk op de bouwstenen voor een goede aardrijkskundeles (Blankman, 2020).

Kijkwijzer

Criterion 1

- De a.s. leraar laat bronmateriaal over het actuele ruimtelijk vraagstuk zien en betreft dit bij het leergesprek.
- De a.s. leraar stelt aan het begin van het leergesprek minimaal één vraag waar tijdens het gesprek afdoende antwoord op komt. Het antwoord op de vraag vormt het doel van het gesprek.

- De a.s. leraar voert het leergesprek op het niveau van de doelgroep, zorgt voor zoveel mogelijk interactie en verwerkt de inhoud van het gesprek in een verwerkingsopdracht.

Criterion 2

- De a.s. leraar introduceert een, voor de doelgroep, uitdagend probleem rondom voorbereidende kaartvaardigheden of aanvankelijk kaartlezen waarbij de oplossing het doel van de activiteit is.
- De a.s. leraar maakt gebruik van plattegronden en / of kaarten (sluit aan bij voorbereidende kaartvaardigheden of bij aanvankelijk kaartlezen). Deze worden gedurende de activiteit door leerlingen intensief gebruikt.
- De a.s. leraar sluit aan op het niveau van de leerlingen en zorgt dat de betrokkenheid groot is.

Criterion 3

- De a.s. leraar formuleert een heldere sociaal - of fysisch geografische leervraag gekoppeld aan een geografisch onderwerp (Wat?) passend bij het niveau van de doelgroep.
- De a.s. leraar voert een zelfontworpen activiteit uit en verwerkt de volgende drie bouwstenen aantoonbaar in de lesactiviteit: 'motiverende start', 'waar is dat?' en 'waarom is dat daar?'. De volgende twee bouwstenen kunnen optioneel ingezet worden: 'wat zie je als je in- en uitzoomt?' en 'hoe verandert dat?'
- De aanstaande leraar komt aan het eind van de lesactiviteit terug op de geformuleerde sociaal – of fysisch geografische leervraag en formuleert samen met de leerlingen antwoord(en) op de leervraag (afsluiting).

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar vormt het *geografisch wereldbeeld* van kinderen en geeft daar invulling aan door het behandelen van een actueel geografisch vraagstuk dichtbij of ver weg. De aanstaande leraar past dit toe door het uitvoeren van een methodeles waarbij de inhoud van deze les gekoppeld wordt aan één of meer actuele geografische vraagstukken.
2. De a.s. leraar stimuleert *ruimtelijke oriëntatie* bij kinderen door het ontwerpen van een activiteit waarbij kinderen zich optimaal oriënteren in een werkelijke ruimte, verkleinde ruimte of een tweedimensionale ruimte. Hierbij maakt de aanstaande leraar de keus uit aanvankelijk kaartlezen of voortgezette kaartvaardigheden (Blankman 2020). De aanstaande leraar voert de zelfontworpen activiteit uit.
3. De a.s. leraar is in staat de *bouwstenen* voor een goede aardrijkskundeles toe te passen in een methodeles zodat een verrijkte les ontstaat. De aanstaande leraar voert de verrijkte methodeles uit en legt bij de uitvoering nadruk op de bouwstenen voor een goede aardrijkskundeles (Blankman, 2020).

Kijkwijzer

Criterion 1

- De a.s. leraar kiest een methodeles en vult deze aan met actueel geografisch bronmateriaal.
- De a.s. leraar formuleert een helder doel voor deze lesactiviteit en zorgt dat dit doel behaald is aan het eind van de lesactiviteit.
- De a.s. leraar geeft tijdens het uitvoeren van de lesactiviteit met actueel bronmateriaal de drie aardrijkskundige kernvragen 'Wat? Waar? En Waarom daar?' overtuigend aandacht.

Criterion 2

- De a.s. leraar introduceert een, voor de doelgroep, uitdagend probleem rondom aanvankelijk kaartlezen of voortgezette kaartvaardigheden waarbij de oplossing het doel van de activiteit is.
- De a.s. leraar maakt gebruik van plattegronden en / of kaarten (sluit aan bij aanvankelijk kaartlezen of voortgezette kaartvaardigheden). Deze worden gedurende de activiteit door leerlingen intensief gebruikt.
- De a.s. leraar sluit zodanig aan op het niveau van de leerlingen dat de betrokkenheid zichtbaar groter wordt en er sprake is van het gezamenlijk oplossen van een uitdagend probleem.

Criterion 3

- De a.s. leraar formuleert een heldere sociaal - of fysisch geografische leervraag gekoppeld aan een geografisch onderwerp (Wat?) passend bij het niveau van de doelgroep.

- De a.s. leraar voert een zelfontworpen les uit waarbij de aardrijkskundemethode als bron gebruikt mag worden en verwerkt de volgende vier bouwstenen aantoonbaar in de les: ‘motiverende start’, ‘waar is dat?’, ‘waarom is dat daar?’, ‘wat zie je als je in- en uitzoomt?’ en ‘hoe verandert dat?’.
- De aanstaande leraar komt aan het eind van de lesactiviteit terug op de geformuleerde sociaal – of fysisch geografische leervraag en formuleert samen met de leerlingen antwoord(en) op de leervraag (afsluiting).

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Geschiedenis

Jaar 1

Beoordelingscriteria

1. De student vertelt een geschiedenisverhaal met een goede historische inhoud op een boeiende manier.
2. De student stelt tijdens de les op een goede manier historische vragen om zodoende het historisch redeneren bij de leerlingen te stimuleren.
3. De student is in staat om tijdens een geschiedenisles vanuit historische inhoud bewust te werken aan identiteitsontwikkeling bij de leerlingen.

Kijkwijzer

criterium 1

- De a.s. leraar vertelt in de tegenwoordige tijd, maakt gebruik van dialogen en vertelt zoveel mogelijk in de directe rede waardoor de kinderen zich in de hoofdpersoon kunnen inleven.
- De a.s. leraar brengt met behulp van gebaren, mimiek en expressie het verleden tot leven.
- De a.s. leraar verwerkt de historische inhoud op een natuurlijke manier in het verhaal zodat er geen "doceer-momenten" komen.

Omschrijving

Vertellen hoort bij het vak geschiedenis! Kinderen luisteren geboeid naar een mooi verhaal en tegelijkertijd wordt het verleden voor hen geopend en komen ze in contact met andere personen in een andere wereld. De kinderen gaan zich verhouden tot personen en gebeurtenissen en leven zich in. Bij deze opdracht bereid je je voor op het vertellen van een geschiedenisverhaal, houd jij de geschiedenisvertelling en laat je je beoordelen door je werkplekbegeleider. Dit criterium sluit aan op het college dat gegeven is.

criterium 2

- De a.s. leraar stelt tijdens de les niet alleen feitelijke vragen, maar ook beschrijvende, verklarende en vergelijkende vragen.
- De a.s. leraar kan goede vervolgvragen stellen waardoor kinderen uitgedaagd worden om een historische redenering naar een hoger niveau te tillen.
- De a.s. leraar is in staat om de opbrengst van de historische vragen samen te vatten of de leerlingen samen te laten vatten, zodat de kinderen zich bewust worden van wat er besproken en ontdekt is.

Omschrijving

Historische vragen stellen is een belangrijk onderdeel van het historisch redeneren. Het gaat hierbij niet om feitelijke vragen, zoals: "Wanneer begon de Tweede Wereldoorlog?", maar om vragen waarvoor een redenering nodig is. Bijvoorbeeld: "Was Michiel de Ruyter een belangrijke zeeheld en waarom denk je dat?" "Waarom liggen veel steden in de Middeleeuwen aan het water?" "Waarom staat de oude kerk altijd in het centrum van een dorp of stad?" "Waarom staan in nieuwe wijken tegenwoordig bijna geen kerken?" Je geeft een vrije- of methodeles of sluit op de methode aan waarbij je de kinderen na laat denken met behulp van beschrijvende, verklarende en vergelijkende vragen. Zie blz. 371 en 372 uit het handboek.

criterium 3

- De a.s. leraar kiest een historische inhoud die wat vraagstelling betreft voor de leerlingen gaat leven.
- De a.s. leraar is in staat om de leerlingen in de context van het verleden (niet vanuit het heden) na te laten denken over de vraagstelling.
- De a.s. leraar kan de vertaling van het probleem naar het heden maken, zodat de kinderen over hun eigen wereld of eigen gedrag na gaan denken.

Omschrijving

Over identiteitsontwikkeling valt veel te zeggen, maar in het kort komt het erop neer dat je identiteit wordt gevormd in relatie tot de ander, de wereld en het vreemde. Je leert jezelf kennen door naar de ander te kijken. Je leert niet alleen van de levende naaste, maar ook van de naaste die overleden is. Het verleden is een spiegel die je ook iets kan leren over het heden en hoe jij nu over dingen denkt. Tijdens de lessen op de Pabo hebben we o.a. nagedacht over het begraven (Hunebedden), over wat er staat er op een grafsteen (Romeinen), over wanneer iemand een christen is (Bodo) en over hoever je mag gaan om je gelijk te halen

(Beeldenstorm). Zoek een onderwerp dat aansluit bij de methode of maak een vrije keuze. Essentieel is dat de leerlingen over het verleden nadenken en van daaruit over hun eigen heden. Dit kan over meer complexe onderwerpen in hogere groepen, maar ook over eenvoudige onderwerpen in lagere groepen.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar is in staat om de ontwikkeling van het biologisch en/of dagelijks tijdsbesef te stimuleren.
2. De a.s. leraar is in staat om de ontwikkeling van het ontluikend historisch tijdsbesef bij de leerlingen te bevorderen.
3. De a.s. leraar is in staat om een les te organiseren waarin leerlingen in hoeken/groepjes werken aan verschillende opdrachten rondom een historisch thema.

Kijkwijzer

Criterion 1

- De a.s. leraar laat kinderen kennismaken of is verdiepend bezig met een aantal taalkundige begrippen die horen bij het biologisch en dagelijks tijdsbesef. Denk hierbij bijv. aan begrippen rondom indeling van de dagen-seizoenen-maanden en dergelijke.
- De a.s. leraar maakt aan de kinderen (ook visueel) duidelijk dat het biologisch en dagelijks tijdsbesef een cyclisch karakter hebben.
- De a.s. leraar zet tijdens de les een variatie aan beeldvormers in zoals bijv. afbeeldingen en voorwerpen en dergelijke.

Omschrijving

De ontwikkeling van het tijdsbesef bij kinderen valt onder te verdelen in het biologisch en dagelijks tijdsbesef (cyclisch) aan de ene kant en het historisch tijdsbesef (lineair) aan de andere kant. Bij dit beoordelingscriterium valt het accent op het cyclische karakter van het tijdsbesef. Het woorden geven (taalontwikkeling) aan bepaalde onderdelen van het cyclisch tijdsbesef speelt bij dit criterium ook een belangrijke rol. Bij onduidelijkheid kan de werkplekbegeleider altijd aan de a.s. leraar verheldering vragen, want dit criterium komt tijdens de colleges aan bod.

Criterion 2

- De a.s. leraar maakt gebruik van historische voorwerpen en/of afbeeldingen om de kinderen te laten ontdekken dat er veranderingen, verschillen, maar ook overeenkomsten tussen verleden en heden zijn.
- De a.s. leraar is in staat om minstens 2 van de 5 doelen die van toepassing zijn op het ontluikend tijdsbesef in de les naar voren te laten komen.
- De a.s. leraar laat kinderen kennismaken of is verdiepend bezig met een aantal taalkundige begrippen die horen bij het ontluikend tijdsbesef. Hierbij kun je denken aan; lang geleden, vroeger, onze tijd, verleden, heden, tijd van papa en mama, tijd van opa en oma, oud, modern etc. etc.

Omschrijving

Bij het ontluikend historisch tijdsbesef herkennen leerlingen het verleden als een tijd waarin dingen anders waren dan nu. Ze ontdekken dat er een verleden tijd is die niet meer terugkomt. Bij dit criterium staat het ontdekken en bezig zijn met het lineaire tijdsbesef centraal. De kinderen kunnen vergelijkingen maken tussen vroeger en nu en leren begrippen als vroeger, onze tijd, lang geleden etc. Theorie en achtergrondinformatie is te vinden op blz. 302 t/m 306 van het handboek. Vraag als werkplekbegeleider naar het overzicht met de 5 doelen en 3 ontwikkelingsfasen van het historisch tijdsbesef, want dit is in de colleges aan bod geweest.

Criterion 3

- De a.s. leraar bedenkt verschillende opdrachten rondom een historisch thema met een logische samenhang om in groepjes te verwerken.
- De a.s. leraar zorgt ervoor dat er bij de opdrachten een goede spreiding is van de verschillende intelligenties (MI) en beeldvormers.
- De a.s. leraar laat leerlingen uit de verschillende groepjes vertellen hoe ze hun werk gedaan hebben en wat ze hebben geleerd van hun onderdeel binnen het historische thema.

Omschrijving

Het is belangrijk dat a.s. leraren leren om geschiedenis te geven in een stimulerende leeromgeving. Door een les te geven rondom een historisch thema bereiken we een stuk verdieping bij de a.s. leraar, doordat hij

goed moet nadenken welke beeldvormers en intelligenties (MI) hij inzet. Door het gebruik van verschillende beeldvormers en intelligenties kom je meer kinderen tegemoet in waardoor zij zich aangesproken voelen. Ook bij het jongere kind kun je historische onderwerpen al goed aan de orde stellen. Bij dit criterium kan goed gebruik gemaakt worden van de onderwerpen die in de methode behandeld worden. De theorie over beeldvormers is te vinden in hoofdstuk 13 van het handboek. Heel belangrijk bij deze opdracht is het beeldvormingsschema op blz. 317 van het handboek.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriteria

De a.s. leraar kan met behulp van afbeeldingen als bron kinderen tot historische kennis laten komen.

De a.s. leraar is in staat om de ontwikkeling van het aanvankelijk en/of voortgezet historisch tijdsbesef bij de leerlingen te stimuleren.

De a.s. leraar is in staat om de leerlingen een historisch onderwerp in kleine groepjes zelfstandig met behulp van handelingswijzers te laten verwerken waarbij een aanspraak wordt gedaan op de verschillende kwaliteiten van de leerlingen.

Kijkwijzer

Criterion 1

- De a.s. leraar zet meerdere werkvormen met kwalitatief goede afbeeldingen in.
- De a.s. leraar kiest historische afbeeldingen waaruit de kinderen met behulp van de werkvorm veel informatie kunnen halen.
- De a.s. leraar zorgt ervoor dat de kinderen de opbrengst van de waarnemingen goed samenvatten.

Omschrijving

Bij het vak geschiedenis speelt tekst een belangrijke rol. Afbeeldingen worden regelmatig ingezet, maar dan wel vaak als toelichting op, of illustratie van, de tekst. Bij dit beoordelingscriterium is dat omgedraaid. A.s. leraren zorgen ervoor dat de les voor een groot deel uit afbeeldingen bestaat waaruit de kinderen met behulp van diverse werkvormen historische informatie kunnen halen. Dit komt ook tegemoet aan het gegeven dat kinderen niet alleen leren door te lezen en te luisteren, maar ook door waarnemen. Het gebruik van de afbeeldingen kan aansluiten bij het onderwerp wat in de methode aan bod komt. Het mag ook over een vrij onderwerp gaan. Vraag bij onduidelijkheid de a.s. leraar naar uitleg van dit criterium, want het wordt in de les besproken.

Criterion 2

- De a.s. leraar werkt niet alleen met tekst, maar gebruikt tijdens de uitleg en bij de verwerkingsopdrachten ook veel beelden.
- De a.s. leraar is in staat om minstens 2 van de 5 doelen die van toepassing zijn op het aanvankelijk en/of voortgezet tijdsbesef in de les aan bod te laten komen.
- De a.s. leraar biedt ruimte voor en is op zoek naar toelichting en uitleg door de leerlingen waarmee ze hun keuzes beargumenteren.

Omschrijving

Bij het aanvankelijk historisch tijdsbesef begrijpen leerlingen dat het verleden kan onderverdeeld worden in periodes met verschillende kenmerken. Ze begrijpen bijv. het gebruik van jaartallen na Christus en hebben besef van tijdvakken en kunnen ook zaken op chronologische volgorde plaatsen. Bij het voortgezet historisch tijdsbesef gebruiken leerlingen jaartallen voor en na Christus. Ze weten ook van eeuwen en kunnen overeenkomsten en verschillen tussen en binnen tijdvakken herkennen en benoemen. Bij dit criterium kan goed gebruik gemaakt worden van de onderwerpen die in de methode aan bod zijn of al zijn geweest. Theorie en achtergrondinformatie is te vinden op blz. 302 t/m 308 van het handboek. Vraag als werkplekbegeleider naar het overzicht met de 5 doelen en 3 ontwikkelingsfasen van het historisch tijdsbesef, want dit is in de colleges aan bod geweest.

Criterion 3

- De a.s. leraar heeft de historische inhoud van het onderwerp in duidelijk herkenbare deelonderwerpen verdeeld en de kinderen zien ook het verband tussen de diverse deelonderwerpen.
- De a.s. leraar heeft bij de deelonderwerpen gebruik gemaakt van meerdere beeldvormers en intelligenties (MI) waardoor een aanspraak op de verschillende kwaliteiten van de kinderen gedaan wordt.

- De a.s. leraar heeft de organisatie goed op orde en het werken met de handelingswijzers bevordert de zelfstandigheid en de snelheid van werken.

Omschrijving

Bij dit criterium toont een a.s. leraar aan dat hij of zij een lesopzet in hoeken/deelonderwerpen kan maken waarbij werkvormen gehanteerd worden die een beroep doen op de verschillende kwaliteiten en voorkeuren van kinderen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de grote variatie beeldvormers en kan geput worden uit ideeën die voortkomen uit het denken over Meervoudige Intelligentie. Daarnaast probeert de a.s. leraar de zelfstandigheid van de kinderen te stimuleren door te werken met handelingswijzers waardoor de leerlingen zoveel mogelijk zelfstandig (in bijv. kleine groepjes) aan het werk kunnen. De onderwerpskeuze is vrij, maar kan ook aansluiten bij de methode. Vraag naar uitleg bij de a.s. leraar als er sprake is van onduidelijkheid, want dit beoordelingscriterium komt in de colleges aan bod.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Natuur en techniek

Jaar 1

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar is in staat om een introductie van een les natuuronderwijs zo vorm te geven dat deze introductie verwondering of verbijstering en nieuwsgierigheid oproept.
2. De a.s. leraar is in staat om (minimaal drie) lessen natuuronderwijs te geven waarin het grondig bekijken en onderzoeken van tastbare materialen door alle leerlingen een essentiële bijdrage levert aan het behalen van minimaal één lesdoel.
3. De a.s. leraar is in staat om door middel van het stellen van passende (onderzoeks)vragen kinderen aan te zetten tot aandachtig waarnemen en tot grondig onderzoeken van en experimenteren met de tastbare materialen.

Kijkwijzer

Criterion 2

Afbeeldingen van materialen (dieren, bomen) of functionele materiaal (liniaal, papier etc.) worden niet bedoeld met 'tastbare materialen'. Een aantal goede voorbeelden van 'tastbare materialen' zijn diertjes, bloemen, stenen, of materialen voor een geluidspracticum.

Criterion 3

- De a.s. leraar stelt operationele vragen: vragen die uitnodigen om datgene met het materiaal te doen wat een antwoord of ontdekking oplevert.
- De a.s. leraar stelt passende vragen uit diverse categorieën: waarderingsvragen, voorspellingsvragen, waarnemingsvragen, vergelijkingsvragen, tel- en meetvragen, wat gebeurt er met... als...'- vragen of 'Is het waar dat..'- vragen.
- De a.s. leraar stimuleert kinderen om vanuit hun eigen nieuwsgierigheid vragen te stellen aan de materialen en daar middels goed waarnemen of een experiment een antwoord op te vinden.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar formuleert, eventueel in samenspraak met de leerlingen, een concrete en onderzoekbare onderzoeksvraag bij aangeboden prikkels (vraag, activiteit, iets laten zien).
2. De a.s. leraar begeleidt leerlingen bij het beantwoorden en presenteren van hun antwoord op de onderzoeksvraag die ze hebben gevonden door te experimenteren met materialen uit de directe buitenomgeving van de school of hun eigen lichaam.
3. De a.s. leraar biedt na het trekken van een conclusie een verbreding of verdieping aan door een verbinding te maken met andere contexten/situaties.

Kijkwijzer

Criterion 1

De a.s. leraar heeft een vraag geformuleerd die voldoet aan de eisen die in het vragenmachientje zijn opgenomen. <https://www.wismon.nl/news/een-goede-onderzoeksvraag-vragenmachientje>

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar laat leerlingen doelgericht experimenteren met materialen uit de directe buitenomgeving van de school of hun eigen lichaam om zo een antwoord te kunnen vinden op een concrete en onderzoekbare onderzoeksvraag.
2. De a.s. leraar begeleidt leerlingen bij het expliciteren en uitwisselen van hun antwoord op de onderzoeksvraag middels een mondelinge presentatie, een schriftelijk verslag of een andere creatieve vorm nadat waarnemingen en/of meetgegevens (kritisch) zijn geanalyseerd.
3. De a.s. leraar biedt na het trekken van een conclusie een verbreding of verdieping aan door een verbinding te maken met andere contexten/situaties.

Kijkwijzer

criterium 1

De a.s. leraar heeft een vraag geformuleerd die voldoet aan de eisen die in het vragenmachientje zijn opgenomen. <https://www.wismon.nl/news/een-goede-onderzoeksvraag-vragenmachientje>

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Schrijven

Jaar 1

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar is in staat om een eenvoudige (methode)les handschrift te geven en stemt feedback op het schrijfproduct af op de schrijffase waarin de leerlingen zich bevinden.
2. De a.s. leraar maakt bij alle vakken gebruik van het lerarenhandschrift en weet tijdens de handschriftles bij zowel het verbonden als onverbonden methodisch schrift op het (digi)bord gebruik te maken van de juiste (hulp)liniatuur en lettergrootte.
3. De a.s. leraar geeft na gerichte observatie (en waar nodig) aanwijzingen voor het gebruiken van de juiste pengreep en schrijf-zithouding.

Kijkwijzer

Criterion 1

- Tijdens de instructie wordt er aan het lesdoel gehouden zoals beschreven in de handschriftmethode en hierop wordt feedback gegeven.
- Wanneer de leerlingen aan het werk zijn, loopt de a.s. leerkracht rond en geeft waar nodig gerichte feedback op het geschrevene op een ontspannen en positieve manier.
- Je reflecteert samen met de leerlingen op het geschrevene, waarbij ze de mogelijkheid krijgen eigen en eventueel andermans werk te waarderen en corrigeren.

Criterion 2

- De a.s. leraar schrijft op (digi)bord en papier alle aantekeningen in een representatief verbonden lerarenhandschrift met de juiste letter en cijfervormen en strakke verbindingen .
- Tijdens de handschriftles heeft de a.s. leerkracht een voorbeeld op het bord geschreven of tijdens de les, met behulp van complete liniatuur (7,5-5-7,5 of 6-4-6 of 4,5-3-4,5; afhankelijk van de groep waarin de les wordt gegeven).
- De a.s. leraar schrijft minimaal drie keer de dagplanning (van de mentor) in verbonden lerarenhandschrift met romphoogte van ongeveer 3cm op het bord.

Criterion 3

- Voor de start van de les zorgt de a.s. leraar ervoor dat de tafels van de leerlingen leeg zijn behalve schrijfmaterialen.
- Tijdens de les besteedt de a.s. leerkracht aandacht aan de juiste pengreep en bladligging voor zowel de links als rechtshandige leerling.
- De a.s. leerkracht helpt de leerlingen te ontspannen door middel van een versje of een ontspanningsoefening waardoor er weer verder gewerkt kan worden.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar kan diverse activiteiten uitvoeren waarbij de (fijne)motorische ontwikkeling van de leerlingen gestimuleerd wordt.
2. De a.s. leraar is in staat om leerlingen met motorische ondersteuningsbehoeften te signaleren.
3. De a.s. leraar stimuleert het schrijven met een rijpe pengreep.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 2 jongere kind beschikbaar.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar is in staat de groep te verdelen in handschriftniveaus.
2. De a.s. leraar is in staat om de ondersteuningsbehoeften van leerlingen die moeite hebben met leesbaar schrijven te achterhalen en kan de juiste hulpmiddelen hiervoor in zetten.
3. De a.s. leraar is in staat om de schrijfmotivatie van de leerlingen vast te houden of te vergroten.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 2 oudere kind beschikbaar.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Beeldende vorming

Jaar 1

Beoordelingscriteria

1. Oriëntatiefase: de a.s. leraar kiest een methodeles van de website Laat maar zien rond een van de in de colleges aangereikte materialen en technieken. Door middel van een oriëntatiefase schenkt de student aandacht aan een pakkende introductie, helpt de kinderen op weg door de inzet van bruikbaar beeldmateriaal en geeft een heldere materiaalinstructie.
2. Begeleidingsfase: de a.s. leraar geeft in de begeleidingsfase kinderen de ruimte om het aangereikte materiaal te ontdekken en de verschillende technieken van het gekozen materiaal in hun werk toe te passen.
3. Persoonlijke verwerking: de a.s. leraar stimuleert tijdens de les een persoonlijke verwerking van de opdracht door elk kind en waardeert en benoemt tijdens en na afloop van de les de eigenheid van elk kind in de uitwerking van de opdracht.

Kijkwijzer

Kijkwijzer oriëntatiefase:

De kinderen gaan enthousiast aan de slag:

- het lesonderwerp spreekt hen aan
- ze hebben door beeldmateriaal en gesprek genoeg handvatten om aan de slag te gaan
- de techniek is goed uitgelegd; kinderen kunnen snel aan de slag

Kijkwijzer begeleidingsfase:

De a.s. leraar:

- stimuleert dat kinderen het aangereikte materiaal uitproberen en verkennen
- stimuleert en benoemt eigen vondsten van kinderen
- verbindt materiaalgebruik aan expressieve mogelijkheden

Persoonlijke verwerking:

De a.s. leraar:

- ondersteunt kinderen om tot een eigen oplossing van de beeldende opdracht te komen
- bespreekt het werk na en benoemt daarin wat een werkstuk uniek maakt
- bespreekt het werk na en waardeert daarin niet alleen het eindproduct, maar ook het proces er naar toe

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriteria:

1. Oriëntatiefase: de a.s. leraar kiest een methodeles van de website Laat maar zien rond een van de in de colleges aangereikte materialen en technieken. De student stemt het niveau van de les af op het jonge kind, gebruikt de oriëntatiefase om een pakkende en bij de leeftijd passende introductie te geven, helpt de kinderen op weg door de inzet van bruikbaar beeldmateriaal en geeft een heldere materiaal instructie die afgestemd is op de bij de leeftijd behorende materiaalvaardigheid.
2. Begeleidingsfase: de a.s. leraar daagt kinderen uit om materiaal te verkennen en uit te proberen, benoemt en waardeert daarin spelregels en vondsten in het werk van kinderen, om daarmee het beeldend niveau van de klas te stimuleren. Daarnaast begeleidt hij het werkproces van de kinderen door gesprek, ondersteunend beeldmateriaal en materiaal kennis.
3. Persoonlijke reflectie: de a.s. leraar stimuleert tijdens de les het werkproces van ieder kind. Na afloop waardeert en benoemt de student samen met de kinderen zowel proces- als productcomponenten in het gemaakte kinderwerk en legt daarin de verbinding naar het pakket van eisen / extern referentiekader.

Kijkwijzer

Kijkwijzer oriëntatiefase:

De kinderen gaan enthousiast aan de slag:

- het lesonderwerp spreekt hen aan en sluit aan bij het jonge kind
- ze hebben door beeldmateriaal en gesprek voldoende handvatten gekregen om aan de slag te gaan; beeldmateriaal en gesprek sluiten aan bij het jonge kind
- Het niveau van de gekozen techniek sluit aan bij het jonge kind en is zodanig uitgelegd dat de kinderen zonder al te veel belemmeringen aan de slag kunnen

Kijkwijzer begeleidingsfase:

De a.s. leraar:

- stimuleert dat kinderen het aangereikte materiaal uitproberen en verkennen
- brengt het beeldende niveau van de hele klas omhoog door vondsten van kinderen wbt materiaalgebruik en verbeelding te laten zien en te benoemen
- begeleidt het werkproces van kinderen door het stellen van vragen, inbreng van (nieuw) beeldmateriaal en voordoen van materiaalgebruik

Persoonlijke verwerking:

De a.s. leraar:

- ondersteunt kinderen om tot een eigen oplossing van de beeldende opdracht te komen
- bespreekt het werk na, samen met de klas worden een aantal unieke oplossingen besproken
- bespreekt het werk na, samen met de klas wordt daarin niet alleen het eindproduct, maar ook het proces er naar toe besproken

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. Oriëntatiefase: de a.s. leraar kiest een methodeles van de website Laat maar zien rond een van de in de colleges aangereikte materialen en technieken. De student stemt het niveau van de les af op het oudere kind, gebruikt de oriëntatiefase om een pakkende en bij de leeftijd passende introductie te geven, helpt de kinderen op weg door de inzet van bruikbaar beeldmateriaal en geeft een heldere materiaal instructie die afgestemd is op de bij de leeftijd behorende materiaalvaardigheid.
2. Begeleidingsfase: de a.s. leraar daagt kinderen uit om materiaal te verkennen en uit te proberen, benoemt en waardeert daarin spelregels en vondsten in het werk van kinderen, om daarmee het beeldend niveau van de klas te stimuleren. Daarnaast begeleidt hij het werkproces van de kinderen door gesprek, ondersteunend beeldmateriaal en materiaal kennis.
3. Persoonlijke reflectie: de a.s. leraar stimuleert tijdens de les het werkproces van ieder kind. Na afloop waardeert en benoemt de student samen met de kinderen zowel proces- als productcomponenten in het gemaakte kinderwerk en legt daarin de verbinding naar het pakket van eisen / extern referentiekader.

Kijkwijzer

Kijkwijzer oriëntatiefase:

De kinderen gaan enthousiast aan de slag:

- het lesonderwerp spreekt hen aan en sluit aan bij het oudere kind
- ze hebben door beeldmateriaal en gesprek voldoende handvatten gekregen om aan de slag te gaan; beeldmateriaal en gesprek sluiten aan bij het oudere kind
- Het niveau van de gekozen techniek sluit aan bij het oudere kind en is zodanig uitgelegd dat de kinderen zonder al te veel belemmeringen aan de slag kunnen

Kijkwijzer begeleidingsfase:

De a.s. leraar:

- stimuleert dat de kinderen het aangereikte materiaal uitproberen en verkennen
- brengt het beeldende niveau van de hele klas omhoog door vondsten van kinderen wbt materiaalgebruik en verbeelding te laten zien en te benoemen
- begeleidt het werkproces van de kinderen door het stellen van vragen, inbreng van (nieuw) beeldmateriaal en voordoen van materiaalgebruik

Persoonlijke verwerking:

De a.s. leraar

- ondersteunt kinderen om tot een eigen oplossing van de beeldende opdracht te komen
- bespreekt het werk na, samen met de klas worden een aantal unieke oplossingen besproken
- bespreekt het werk na, samen met de klas wordt daarin niet alleen het eindproduct, maar ook het proces er naar toe besproken

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Bewegingsonderwijs

Jaar 1

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 1 beschikbaar.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. Instructie: de a.s. leraar geeft een instructie van max. 2 minuten per vak (een vak is een verdeling in de zaal waar je klas een activiteit uitvoert, de kern bestaat vaak uit meerdere vakken), waarin het lesdoel (met actief voorbeeld) duidelijk wordt voor de leerlingen.
2. Reguleringsdoelen arrangement: de a.s. leerkracht laat de leerlingen categorie 2 (herstellen en aanpassen) van arrangement* uitvoeren op een niveau dat aansluit bij de leerlingen (a,b,c of d). In het lesvoorbereidingsformulier is terug te zien welk niveau (2a,b,c,d) van arrangement de a.s. leerkracht wil inzetten.
3. Reguleringsdoelen regelingen: de a.s. leerkracht laat de leerlingen minimaal 1 van de 4 categorieën van regelingen* uitvoeren op een niveau dat aansluit bij de leerlingen (3 t/m 6 a,b,c of d). In het lesvoorbereidingsformulier is terug te zien welk niveau van regelingen de a.s. leerkracht wil inzetten.

Kijkwijzer

Reguleringsdoelen arrangement

De leerling kan:

1. *een veilig bewegingsarrangement helpen inrichten*
  - a. helpen bij het opruimen
  - b. helpen bij het klaarzetten
  - c. na precieze instructie zelf klaarzetten en opruimen
  - d. na globale verbale instructie klaarzetten en opruimen
2. *herstellen en aanpassen van het arrangement*
  - a. het arrangement op kleine onderdelen herstellen (bijv. omgevallen kegels rechtop zetten)
  - b. met klein materiaal het arrangement uitdagender maken
  - c. het arrangement herstellen en aanpassen met het oog op veiligheid
  - d. het arrangement herstellen en aanpassen aan de beweegmogelijkheden van zichzelf en anderen.

Regelingen

De leerling kan:

3. *handelen volgens afgesproken regels*
  - a. zich houden aan de afspraken en (spel)regels.
  - b. een eigen regelovertreiding kenbaar maken.
  - c. een mededeelnemer attenderen op regelovertradingen.
  - d. met anderen spelen zonder scheidsrechter.
4. *afspraken maken over team- en groepsindeling*
  - a. een verplichte groepsindeling accepteren.
  - b. even grote groepen samenstellen.
  - c. even sterke groepen (helpen) maken.
  - d. oplossingen aandragen als er verschillende belangen zijn bij groepsindelingen.
5. *verdelen en wisselen van taken en functies*
  - a. meewerken aan functiewisselingen.
  - b. eraan meewerken dat alle kinderen even vaak de functie van deelnemer (beurten) krijgen.
  - c. meewerken aan een rechtvaardige functieverdeling in een groep.
  - d. oplossingen aangeven om functiewisselingen eerlijk te laten verlopen.
6. *hulpverlening bij bewegingsactiviteiten*
  - a. in veilige bewegingssituaties een helpende hand bieden.
  - b. in veilige bewegingssituaties de mate van hulpverlening inschatten (bijvoorbeeld bij handstand).

- c. in uitdagender bewegingssituaties het bewegingsverloop van anderen ondersteunen (o.a. steungrepen bij hurksprongen).
- d. in een aantal uitdagender bewegingssituaties het bewegingsverloop gedoseerd ondersteunen.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. Instructie
De a.s. leraar geeft een instructie van max. 2 minuten per vak (een vak is een verdeling in de zaal waar je klas een activiteit uitvoert, de kern bestaat vaak uit meerdere vakken), waarin het lesdoel (met actief voorbeeld) duidelijk wordt voor de leerlingen.
2. Reguleringsdoelen arrangement
De a.s. leerkracht laat de leerlingen categorie 2 (herstellen en aanpassen) van arrangement* uitvoeren op een niveau dat aansluit bij de leerlingen (a,b,c of d).
In het lesvoorbereidingsformulier is terug te zien welk niveau (2a,b,c,d) van arrangement de a.s. leerkracht wil inzetten.
3. Reguleringsdoelen regelingen
De a.s. leerkracht laat de leerlingen minimaal 1 van de 4 categorieën van regelingen* uitvoeren op een niveau dat aansluit bij de leerlingen (3 t/m 6 a,b,c of d).
In het lesvoorbereidingsformulier is terug te zien welk niveau van regelingen de a.s. leerkracht wil inzetten.

Kijkwijzer

Reguleringsdoelen arrangement

De leerling kan:

1. *een veilig bewegingsarrangement helpen inrichten*
  - a. helpen bij het opruimen
  - b. helpen bij het klaarzetten
  - c. na precieze instructie zelf klaarzetten en opruimen
  - d. na globale verbale instructie klaarzetten en opruimen
2. *Herstellen en aanpassen van het arrangement*
  - a. het arrangement op kleine onderdelen herstellen (bijv. omgevallen kegels rechtop zetten)
  - b. met klein materiaal het arrangement uitdagender maken
  - c. het arrangement herstellen en aanpassen met het oog op veiligheid
  - d. het arrangement herstellen en aanpassen aan de beweegmogelijkheden van zichzelf en anderen.

Regelingen

De leerling kan:

3. *handelen volgens afgesproken regels*
  - a. zich houden aan de afspraken en (spel)regels.
  - b. een eigen regelovertreding kenbaar maken.
  - c. een mededeelnemer attenderen op regelovertredingen.
  - d. met anderen spelen zonder scheidsrechter.
4. *afspraken maken over team- en groepsindeling*
  - a. een verplichte groepsindeling accepteren.
  - b. even grote groepen samenstellen.
  - c. even sterke groepen (helpen) maken.
  - d. oplossingen aandragen als er verschillende belangen zijn bij groepsindelingen.
5. *verdelen en wisselen van taken en functies*
  - a. meewerken aan functiewisselingen.
  - b. eraan meewerken dat alle kinderen even vaak de functie van deelnemer (beurten) krijgen.
  - c. meewerken aan een rechtvaardige functieverdeling in een groep.
  - d. oplossingen aangeven om functiewisselingen eerlijk te laten verlopen.
6. *hulpverlening bij bewegingsactiviteiten*
  - a. in veilige bewegingssituaties een helpende hand bieden.
  - b. in veilige bewegingssituaties de mate van hulpverlening inschatten (bijvoorbeeld bij handstand).

- c. in uitdagender bewegingssituaties het bewegingsverloop van anderen ondersteunen (o.a. steungrepen bij hurksprongen).
- d. in een aantal uitdagender bewegingssituaties het bewegingsverloop gedoseerd ondersteunen.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 jongere kind beschikbaar.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Kijkwijzer

Geen kijkwijzer voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

kijkwijzer

